

pag. 652; VI.

Handwritten text, possibly a date or reference number, appearing as "II: 22. 1000" or similar, written in a cursive or shorthand style.

OBSERVATIONUM, 54 3

Quæ ad Græcam litera-
turam spectant,

PENTAS UNA,

Exhibita publicæ Disputationi

à
M. JOHANNÉ ERICO OSTER-

manno, Græcar: Liter: Prof. Publico,

P R Æ S I D E,

&

M. JOHANNÉ MEISNERO,

Torgensi,

R E S P O N D E N T E.

Habebitur cum beno D E O

W I T T E N B E R G Æ

In Auditorio Majori

ad d. 23. Decembr.

A.

M DC XL.

Ex Officinâ Typographicâ MICHAELIS Wendt.

PER QUAM REVERENDIS. ET. AMPLISS.
VIRIS.

DN. WILHELMO. LYSERO.

ET.

DN. JOHANNI. HULSEMANNO.

DOCTORIBUS. THEOLOGIS. ET. PRO-
FESSORIBUS. CELEBERRIMIS. ALU-
MNOR. ELECTORAL. EPHORIS. PRÆ-
CEPTORIBUS. ET. PATRONIS,
SUMMIS.

D.

M. Johannes Meisnerus.

OBSERVATIONUM,
Quæ ad Græcam literaturam

spectant,

PRIMA.

Græcam literaturam à Grammaticâ ordimur. Grammaticam autem intelligo, non quæ primas easque elementarias literas edisserit, quam vel in viâ obvijs saxis insidentes solitos veteres profiteri, tùm patet ex illo Arati Epigrammatarij, quod apud Byzantinum Stephanum in De Urbibus sic legitur, voce γάργαρα,

Αἰάζω ὅτι μὲν ἐνὶ πέτρῃσι κάθηται,

Παῖσι γαργαρέων βῆτα καὶ ἄλφα λέγων:

id quod in Diotimum quendam periscriptum nos ita vertendum existimavimus:

Maceror, in saxi quòd robore confidet unus,

Gargariùm pueros Betaq; & Alpha docens:

tùm plenius ostendit Dio Chrysostronus Oratione περὶ λόγου ἀσκήσεως, cùm οἱ τῶν γραμματέων διδάσκαλοι, inquit, μετὰ τῶν παιδῶν ἐν ταῖς ὁδοῖς κάθηται, καὶ εἶδεν αὐτοῖς ἐμποδῶν ἔσιν ἐν ποσῶν πλήθει τὸ διδάσκειν τε καὶ μάνασθαι: hoc est, *Literarum magistri cū pueris in viis sedent, & nequicquam illos impedit in tantâ turbâ docere pariter & discere:* sed eam, quam τελειότεραν appellat Philo Judæus, in περὶ τῆς εἰς τὰ περὶ παιδῶν συνόδου; cujus officia complexus Diomedes est libro II. his verbis: *Tota Grammatica consistit propriè in intellectu Poetarum, Scriptorum, & Historiarum promptâ expositione, & in rectè loquendi scribendiq; ratione.*

SECUNDA.

Illa γραμματικὴ dicta Græcis, ut ex Martiani Capellæ tertio de Nuptijs Philologiæ & Mercurii libro

A 2

constat:

constat : literatura rudis , & artis Grammaticæ quasi quædam infantia. Cujus munus ex Tertulliano in de Pallio accipimus, edomare vocem, & manum ad scriptionem & computationem fingere. Eam qui tradiderunt, Γραμματιστῶν, sive *Grammatistæ* appellati Suida, Galeno, Dioni item Xiphilino ac Suetonio. At verò, cum eisdem pueritiæ in Judaicâ gente, dum sub Mose ageret, præfectos, per GRAMMATOISAGOGES designari censet magnus Augustinus, veniam illustris Pater meretur. Cui Græca vox γραμματισταγωγῆς imposuit. Sunt ejus de Civitate Dei libro XVIII. cap. XXXIX. verba ista: *Moses in populo Dei constituit, qui docendis literis præessent, priusquam divina Legis ulla literas nossent. Hos appellat Scriptura Grammatoisagoges, qui Latine dici possunt literarum inductores, eò quod eas inducant vel introducant in corda discipulorum.* Legitur apud LXX. Interpretes, qui vocem Ebræam שׁוֹטְרִים γραμματισταγωγῆς reddiderunt Deut. I. cap. vers. XV. & XVI. v. XVIII. & XXIX. v. X. & XXXI. v. XXII. X. Accepit Græcum vocabulum Sanctus Pater pro eo, quod sonat, cum primâ fronte intuearis. γραμματιστῶν enim *literæ, εισαγωγῆς inductores.* Quò etiam respexisse mihi videtur Versionis Latinæ veteris auctor, qui nunc *Magistros* vertit illis locis, quos dicebamus, nunc *Doctores*, alibi, *qui docerent vos singula.* Cæterum, cum Ebrææ pariter ac Græcæ vocis vim accuratè inspicimus, nihil ejus, & longè diversum potius in allegatis locis deprehendimus. Erat dignitas quædam ac præfectura in prisco Judæorum populo, cui qui præessent, שׁוֹטְרִים dicti sunt. Illorum fuisse, ut cum שׁוֹפְטִים, quibus additi, civitates moderarentur, curatores publicorum negotiorum, omniumque ordinatores & indices, quæ facienda o-

mitten-

mittendave essent, penes quos plectendi sumendique
supplicia stetit summa potestas, luculenter sacræ literæ
nobis confirmant. Certè magnam in pace ac bello
eorum fuisse auctoritatem, ex Deut. XVI. XX. & XXXI.
itemq; 2. Paral. XIX. capitibus revincitur, quicquid e-
tiam ex Iarchio alijsque Ebræorum Rabbinijs placeat
nonnemi, qui כופתין במסל ובמצועה ut ipsi loquuntur,
hoc est, *lictores cum virgâ & flagello שוטרים* illos descri-
bunt. Rectè enim accipi illa debent. Chaldaus
Paraphraistes quoque, cum שוטרים *ט* fermè semper
סרכין vertit, dominatum quendam, qui & in Chalda-
ico שרר cernitur, innuit, ac præfecturam, sed talem
eam tamen, opinamur, quæ cum executione sit con-
iuncta, ut eruditè Orientis callentissimus Mercerus
ad Pagnini Lexicon observat. Certum enim est, hanc
esse legitimam verbi שטר significationem. Quod
clarissimè Aben Esra ostendit, cuius ad caput XVI.
Deuteronomij sunt ista : שוטרים הם המושלים *Scho-*
trim, inquit, *dominatores sunt* : sed quale illud domini-
um ? השופט ישפוט השוטר וכרוח המענות ? *Scho-*
pbet judicat, Schoter exequitur responsa, adeoque contu-
maces, ut C. Bertramus rectè שוטר *ט* intelligit alibi,
in ordinem cogit. Quare eodem Deuteronomij lo-
co Thargū פורענין hoc est, *vindices*, pro שוטרים habet.
Nihil ergo de puerilibus elementis vocabulo inest, &
ipso Schotrim, si *publici juris ministros* cum Paulo Fagio
Annotationibus ad primum in Deuteronomium Mo-
saicum Paraphraseos Chaldaicæ caput, ubi & Levi-
tas fuisse Schotrim illos ex Ebræorum quorundam
mente ostendit, & quicquid aliud denique quàm lite-
rarios magistros appelles, vero haudquaquam aber-
rare videaris. Nunc autem Præfectos illos foro desti-
natos, dispiciendum, ecquâ ratione γεγραμμενοι γογεις
dicere

4 dicere αἱ LXX. αὐσί. Inter reliquas κατηγοριῶν species,
quæ apud Athenienses agitari solitæ, αἱ γραφαί erant,
& latissimè omnium patebant. Eas itaque, quemad-
modum & δίκαις sive accusationes & causas in univer-
sum, qui ad Judices introducerent (cujus generis con-
stituti erant, qui id facerent) εἰσάγειν τὰς γραφάς, & ipsi
introduciores, quorum de re notio erat, εἰσαγωγεῖς τῶν
γραφῶν dicebantur. Unde εἰσαγωγήμῃ δίκη, hoc est,
cùm judicium, ut Cicero loquitur, rectè constitutum
esset, datâ rei actione. Quam sequebatur ὑπομωσία &
ἀντιγραφὴ & ἀντίληξις, de quibus alterius loci est agere,
& videri potest Vbbo Emmius in De Republicâ Athe-
nensium, qui eruditè illa complexus. Ipse Romanus
Cæsar quoque, primo Belli Civilis libro ita planè lo-
quutus: *Quascunq; inquit, controversias inter se milites
habuerunt, suâ sponte ad Cæsarem introduxerunt.* Et in-
ducere pro εἰσάγειν eodem sensu positum Plinio, Gui-
lielmus Budæus doctissimis Græcæ Linguæ Commen-
tariis observat. Quale illud, quod ex libro VI. Epi-
stolarum Plinianarum affert: *Tertio die inducta cognitio
est Julij Tyronis: codicilli quos ex parte veros esse consta-
bat, ex parte falsi dicebantur.* Jam qui γραφῶν εἰσα-
γωγεῖς Atheniensibus, illi ὑφὲν ΓΡΑΜΜΑΤΟΒΕΙΣΑ-
ΓΩΓΕΙΣ, hoc est, γραμματῶν εἰσαγωγεῖς LXX. Senibus
nuncupati. Γράμμα igitur pro γραφῆ positum. Fa-
cilè equidem ex verbi γραφῆν significatione, in quâ
toties apud Demosthenem occurrit. Non minus e-
nim, quàm κλητῆρες, μάρτυρες, δίκαι, κληρωτήρια, κλέ-
ψυδραι, νόμοι, γραφαί, vocabula singula forensia sunt,
quæ apud Athenæum Eubulus, lepidissimus Poeta,
cùm laudantis specie ægrè facere Atheniensibus vel-
let, quorum τὸ φιλόδικον acriter insectatur, in versus i-
stos conjunxit,

Ἐν τῷ

5
Ἐν τῷ γδ αὐτῷ πάνθ' ὁμῶς πωλήσειαι
Ἐν ταῖς Ἀθήναις ὄκα ἀκλητῆρες βότρυς,
Γογυλίδες, ἄπιοι, μῆλα, μάριυρες, ρόδα,
Μέσπιλα, χόρμα, χαδόνες, ἐρέβινθοι, δίκαι,
Πυὸς, πυρεῖαπ, μύρτα, κληρωτήρια,
τάκινθ, ἄρνες, κλέψυδραι, νόμοι, γραφαί,

in quorum altero legendum ἔχει κλητῆρες, in quinto
πύ, πυρεῖαπ, accuratissimè, ut propè unus omnium
solet, ὁ πάνυ Casaubonus censet: etiam γράμμα ad fo-
rum spectat. Julius Pollux libro VIII. cap. VI. καὶ ἔστι
πρὸς τὴν γραφὴν τὸ τε φέγγον γράμμα, ἀντιγραφὴ.
Non veretur, quod ἀντιγραφὴ propriè est, per γράμ-
μα describere, sed τε φέγγον. At verò γράμματα
inter cætera, etiam acta tabulasque publicas signifi-
care, jam pridem Budæus Commentarijs suis demonstra-
vit. Schotrim ergò γραμματισσαγωγεῖς, hoc est, li-
tium notores, qui causas inducerent. Neque e-
nim video causam, quare inter reliquas τῶν
διδασκῶν partes, illas ipsas etiam recensere non liceat.
Quam in rem plura adijci possent, nisi conflictui ista
reservaremus. Quod autem initidò dixi, Augustinum
excusabunt illa, quæ Divus Pater libro secundo Qua-
estionum super Exodum reliquit scripta: *Quas autem di-
cat γραμματισσαγωγεῖς, inquit, post decuriones, nō facile sciri
potest, quoniam hoc nomen in nullo usu habemus vel officio-
rum, vel magisteriorum. Nam quidam doctores interpreta-
ti sunt, ut intelligantur utiq; literati, qui introducant in li-
teras, sicut resonat Græcum vocabulum.* Unde cunctan-
tem ac per hæitationem scripsisse, quæ ex libris de
Civitate Dei supraattulimus, colligere admodum est
in proclivi.

TERTIA.

Cæterùm Grammaticam, quam ex Philone
 πλειότεραν diximus, non ἀπὸ γράμμάτων, hoc est, ab ele-
 mentis primis, sed ἀ scriptis ipsis ac artium doctrinâ
 accepisse nomen Sextus Empiricus libro I. adversus
 Mathematicos capite II. ostendit ex quodam Calli-
 machi Epigrammate, quod inter ejus cætera deest, &
 ita habet:

Κρεοφύλα πόνθ' εἰμὶ, δόμῳ ποτὲ θεῖον αἰοιδόν
 δεξαμένε: κλαίω δ' Ἐυρυτον ὅσσ' ἔπαθεν.
 Καὶ ξανθὴν Ἰολεῖαν: Ὀμήρου νῦν δὲ καλῶμαι
 Γράμμα, Κρεοφύλα, ζῶ φίλε, τῆτο μέγα.

Quæ miror, Gentianum Hervetum Aurelium,
 Virum alioquin Græcè doctissimum, tam malè vertis-
 se, ut versio propè videri non queat, & mentem car-
 minis involvat potius, quàm expediat. Sic enim red-
 didit:

Creophili, cecini quo pulchro carmine cursum,
 En opus, ἔς canto quæ Eurytus ille tulit.
 Et flavam Jolæen, ἔς Homericâ litera dicor.
 Creophili magnum ὦ Juppiter hoc opus est.

Sed videtur pererudito Viro errandi ansam præbu-
 isse depravatissima scriptio Epigrammatis apud Sex-
 tum. Quam nos quidem ex luculentis Eustathij The-
 salonicensium Episcopi notis, quibus universam Ho-
 meri Poesin illustravit, emendandam duximus, ad ni-
 torem, ut speramus, pristinum suum, ac planè nati-
 vum. Sic ille autem ad Iliad. β. principium Epigram-
 matis expressit: Τῆ σαμῆς πόνθ' εἰμὶ, δόμῳ ποτὲ θεῖον Ὀ-
 μηροῦ δεξαμένε: calcem verò sic: Ὀμήρειον δὲ καλῶμαι
 γράμμα. κρεοφύλῳ, ζῶ φίλε, τῆτο μέγα. Inde igitur apud
 Sextum pro κρεοφύλα in versu primo scribendum,
 Τῆ σαμῆς: tum quia Samius reverà Creophylus fuit, de
 quo

quo nos dubitare non finit Suidas, cum ait, κρεώφυλος, ἄστυκλέης, χιὸς ἢ Σάμιος, ἐποποιός: hoc est, Creophylus, Astyclis filius, Cbius vel Samius, versificator; tūm quia κρεοφύλος, per ο, pro κρεωφύλος, quod ω requirit, & hīc & in altero pentametro pessimè scriptum est. Pro θεῖον autem αἰοιδόν, reponere θεῖον Ὀμηρον. Quamquam & τὸ αἰοιδόν ferri poterat. Porro, in secundo Hexametro pro Ὀμήρου νῦν δὲ καλεῦμαι, ex Eustathio legendū Ὀμήρειον δὲ καλεῖμαι. Ad extremum κρεοφύλος falsissimè scribitur. Emendandum κρεωφύλω, ut sensus constet. Itaque integrum Epigramma sic constituimus:

Τῷ Σαμίῳ πόντῳ εἰμί, δόμῳ ποτὲ θεῖον Ὀμηρον
 δεξαμένῃ: κλαίω δ' Ἐυρυτῷ ὅσ' ἔπαθεν,
 καὶ ξανθὴν Ἴολειαν. Ὀμήρειον δὲ καλεῖμαι
 Γράμμα: κρεωφύλω, ζῆ φίλε, τῷτο μέγα:

Quod nos quidem tentabimus, utrum vertendo liceat assequi:

*Sum Samij ipse labor, divum qui excepit Homerum:
 Eurytus ad quantum pertulit, illacrimor,
 Et flava Jolae: sed deputor inter Homeri
 Scripta: Creophylo, Juppiter, hoc decori est.*

Exceperat hospitio quondam Homerum Creophylus. Cui ille, ut xenium redderet, hanc concessit veniam, ut quod de Oechaliae captivitate, πρὸς Οἰχαλίας ἀλώσεως, condidisset Poema ipse Creophylus, ab Homero, Poetarum celeberrimo, inscriberetur. Hoc sequutum in Epigrammate Callimachum notat Eustathius. Nam hoc pacto, ait, non Homero, sed ipsi sibi Creophilum nomen comparasse, quippè qui ad Homericæ Poeseos leges exegerit, quæ scripsisset. Οὐ τὸν Ὀμηρον, inquit, ἀλλ' ἐαυτὸν ἐσέμνωσεν, ὡς δὴθεν Ὀμηροῦ ζῶντα. Sunt tamen, qui ipsius Homeri esse illam Οἰχαλίας ἀλώσιν, confirmant

B

firmant

§ firmant nobis, ac rem totam aliter narrant. De quo hic dicendi locus non est. Legi autem apud Eustathium possunt, & Suidam. Hoc potius observandum nobis, quod res est, & huc spectat propriè, notasse sibi Sextum Empiricum ex illo Callimachi carmine, quod emendavimus, τὸ γράμμα Callimacho pro poemate usurpatum. Porro autem, τὸ καλαλογάδην σύγγραμμα, hoc est, librū pedestri oratione perscriptum designare γράμμα, idem in illo ejusdem Callimachi observat:

Εἶπας, Ἥλιε χαῖρε, Κλεόμβροτ' Ἀμβρακιώτης
Ἡκα' ἀφ' ὑψηλῆς τεύχε' εἰς Αἶδην.

Ἄξιον εἶδέν ἰδῶν θανάτου τέλ' : ἀλλὰ Πλάτων' ἔστι
Ἐν τῷ ψυχῆς γράμμ' ἀναλεξάμεν'.

hoc est, Bonaventura Vulcanio Interprete:

*Phæbe vale, dixit, muroq; Cleombrotus alto
Ad styga precipitem se Ambraciota dedit.*

*Morte nihil passus dignum: sed dia Platonis
Quæ de animâ emisit perpete scripta legens.*

Ammonius autem in τῷ ὁμοίων καὶ διαφορῶν λέξεων libello, aliud insuper ex eodem Callimacho testimonium promit: Καλλιμαχὸς πρὸς Φησιν, inquit,

Γράμματ' ὅσα εἴλησεν ἀπόκρυφα-

Et paulò post eum ait πολλά εἶδέναι γράμματ' , non quæ τὰ εἴκοσι τέσσαρα, hoc est. XXIV. clementa noverit, sed qui πολλῶν γραμμάτων sit ἔμπειρος. Ipse Eustathius etiam, Thessalonicensium Episcopus, antequam ad Rapsodiam ω. Odysseas Homericæ eadem illa de Callimacho transcripta affert, γράμμα etiam σύγγραμμα, hoc est, *librum* notare dicit, eumque literis eruditum atque Grammaticum esse, *qui multorum scriptorum sit gnarus.* Videndus & Etymologici magni auctor. Pari pacto *littera* pro eruditione ac literaturâ usurpatæ Ciceroni diversis locis. In Pisonem extat illud: *Sic non solum Phi-*
losoφ

9
lofophiâ, sed etiam literis est eruditus. Idem tamen
cum in Catone majore, & Libro IV. Academic. Quæ-
stionum, *M. Catonem in senectute Græcas literas didi-*
cisse scribit, in dubio relinquit, Græcam linguam de-
mum inde usque à puerilibus rudimentis, an Græco-
rum disciplinas intelligat? Utrumque enim literæ
designant. Ac de disciplinis quidem ostensum. De
primâ autem literaturâ, ad quam scriptio pertinet, te-
statur notissima illa Neronis vox apud Suetonium &
Senecam, *Vellem nescire literas.* Atqui arbitrantur non-
nulli falsos esse, qui Ciceronianum illud ita accipi-
ant, ut Catonem senem linguam Græcam didicisse,
existiment. Per Græcas autem literas intelligendas
omniñò Græcorum disciplinas esse. Cui rei argumen-
tum ex Plutarcho promunt, cuius sunt illa in Catone:
Παιδείας Ἑλληνικῆς ὀφειμαθῆς γενέσθαι λέγεσθαι, καὶ πόρρω
παντᾶ πᾶσαν ἡλικίας ἑλλητικῶς ἑλληνικὰ βιβλία λαβῶν εἰς
χεῖρας. Ait, ad Græcam παιδείαν serò Catonem acces-
sisse. Unde effici dicunt, disciplinis dedisse operam.
Id enim designare παιδείαν, ex A. Gellio patet. Ille
namque libro XIII. Atticarum noctium, capite XV.
Qui verba Latina fecerunt, inquit, humanitatem appella-
verunt id propemodum, quod Græci παιδείαν vocant: nos
eruditionem institutionemq; in bonas artes dicimus. Sed
totum hoc, quicquid est rationis, quantum valeat, in
conflictu dispiciemus. Nobis certè id minimè vide-
tur ex Plutarcho clarere, & in medio potius remanere,
positum, ecquod Cicero intellectum velit? Neque e-
nim nobis probatur ea ratio, aliquid definire, & tan-
quam certum & exploratum velle statuere, de quo
dubitari non insipienter possit, quodque plenum
eruditæ sit hæsitationis. Quos fitamē dicenda sen-
tentia est, videtur utrumque Cicero complexus.
Quem sequutus Quintilianus est libro XII. Institut.

cap. XI. qui rudi seculo literas Græcas, etate jam declinatâ didicisse Catonem scribit, ut esset hominibus documento, ea quoque percipi posse, quæ senes concupissent. Apud Cornelium tamen Nepotem dubitari vix possit, Græcorum historias intellexerit, nec ne, cum cupidissimum literarum M. P. Catonem seniore jam ipsius Vitâ ostendit. Certè pro *historiis* alibi posuit *literarum* vocem elegantissimus Scriptor. Sed quid ad hæc & alia, quæ ex auctore illo perquam luculento liceat urgere, respondendum, per concertationem erit manifestum.

QUARTA.

Sed nec illi ferendi, qui Grammaticam artem, ut Quintilianus ait, tanquam tenuem ac jejunam cavillantur. Quæ tamen liberrimo & effreni cursu per omnem disciplinarum orbem vagatur. Ipsius Quintilianiani verba ex libro I. Instit. cap. IV. apponam: *Grammatica non est satis legisse poetas, excutiendum omne scriptorum genus, non propter historias modò, sed verba, quæ frequenter jus ab auctoribus sumunt.* Et illa ejusdem: *Perfectus Grammaticus sine omnium disciplinarum cognitione fieri nemo potest.* Ac inde quidem enatum, quod Crates Mallotes, maximus Vir, quem primum in urbem Romam intulisse studium Grammatices scribit Suetonius, *omnem eruditionem ac scientiam in Critico requiri* censet. Criticus enim & ipse Grammaticus, ut alibi ostendemus. Nam cum Historias Poetarum ac aliorum scriptorum interpretari sit Grammatici munus; ut officio hoc rectè fungatur, suasq; expleat partes, excutienda ipsi omnis generis monumenta, & disciplinarum quoque auxilium advocandum. Sed quando ad artes ipsas ac disciplinas transit adeò Grammatica, numquid cum Philosphiâ confunditur fortè,
ac,

ac, ut Philosophus ait, *εις ἄλλο μεταβάλλει γένος*? Minimè
 verò. Petit enim sibi adminicula tantum ex Philoso-
 phiâ Grammaticus, & ita se instituit ac comparat, qui
 Philosophiam tangat quidem, sed perfunctoriè ac le-
 iter, in primo ejus aditu hærens, & vix quid audens
 ultrâ. Quod apud Athenæum libro IX. Dipnosophi-
 tarum elegantissimè Larenis convivator expressit.
 Is cum in medium protulisset *τέτρακ* vocabulum, ec-
 quid illud esset ex convivis sciscitatus, extemploque
 respondisset quispiam, *εἶδος ὀρνέθ*, hoc est, *avis genus*,
εἶδος, pergit Larenis, *γραμματικῶν παισὶ περὶ πάντων τῶν*
περὶ βαλλομένων λέγειν, εἶδος οὐτῶ, εἶδος ὀρνέθ, εἶδος λίθ.
Solent, inquit, Grammaticorum filii de omnibus, quæ inter-
rogantur, dicere, plantæ speciem esse, aut avis, aut lapidis.
 Nimitum duplicem indicat Larenis naturalium re-
 rum cognitionem, leviolem alteram, quam sibi
 Grammatici reservant; alteram solidam & perfectam,
 ad quam Grammaticorum professio non aspirat,
 quippe Philosophis relinquendam. De Pamprepio
 Thebæo Ægyptio, inter Grammaticos allecto ab A-
 theniensibus, eodemque præcipui nominis, idem ex
 Suida licebit affirmare, quod de Grammaticis in u-
 niversum Dipnosophista agebat. Nam & ipse adver-
 sus omnes disputabat, *ἀμιλλώμεν ἢν περὶ ἀπαντας*, in-
 quit Suidas, solo excepto Proclo, & reliquis Philoso-
 phis, cum horum σοφία, sive sapientiam, ne attingere
 quidem potuerit, & in Poeticâ potius ac Grammaticâ
 substiterit, ut in Bibliothecâ suâ, præclaro illo opere,
 Photius Constantinopolitanus Patriarcha asserit.
Διεπονείτο, inquit, περὶ τὴν ἄλλην περὶ παιδείαν, ὅσην ποιητικὴ τε καὶ
γραμματικὴ σοφίζει παιδεύσαι. Quocircâ cum à magno
 Proclo, quò præceptore Pamprepio usus est, in omnib9
 reconditæ sapientiæ partibus, ὅσα ἢν σοφώτερα, ut ipse
 loqui-

loquitur, nihilo tamen minus eruditum scribit idem ille Suidas, ad perfunctoriam institutionem, quæ Grammatico satis, malim interpretari. Verùm Grammatica quidem, an ἀλλότρια agat, & falcem in alienam immittat messem, dum & Philosophiam & quicquid usquam sacræ profanæque scientiæ est, tangit, in ipso Disputationis prælio pluribus erit dispiciendum. Quare ab istis temperamus nobis scientes.

Q U I N T A.

Inter Grammatici virtutes à Quintiliano in primo Institutionum Oratoriarum libro, capite VIII. ponitur, *aliqua nescire*. Quod ita quidem accipit disertissimus vir, ut inanem operam eum ponere putet, qui anilibus Philologorū fabulis pellegendis sit occupatus, & bonas horas ejus generis impedimentis perdat. Cujusmodi illa sunt, quæ apud Suetonium leguntur Tiberio, *Quæ mater Hecuba? quod Achilli nomen inter virgines fuisset? quid Sirenes cantare sint solitæ?* Item quæ in Philippi Epigrammate ista:

Εἰ κόνας εἶχε κύκλωψ; ἵνας ἔδραμεν ἠλιῶ οἶμος;
καὶ τίνος ἦν Πρωτός; καὶ τίς ὁ Πυγμαλέων;

Et talia infinita propemodum, ut, *quid vocata sit mater Euryali? aut, utrum verum, quod Æneam aliquando Carthaginem venisse Poeta dicat?* quod maximus Pater Augustinus in primo Confessionum Libro affert non modò, verum alibi miseratur etiam, familiarium causâ, *qui si non responderint, inscitia, ut ipse ait, accusarentur*. Ex omni Grammaticorum numero nemo plura Didymo scripsit. Nam edidisse cl. cl. cl. l. libros & inde βιβλιολόγῳ esse cognominatum, quod suorum scriptorum sæpè non meminisset, item χαλκέντερον, quasi *Aenoventrum* dicas, qualem rectè ac conveni-

veni-

13
venienter Origenem, cuius incredibiles vigiliae sex
nulla librorum pepererunt, appellari posse, Critico-
rum apex, Isaacus Casaubonus arbitratur, Suidas & A-
thenæus tradunt. Eundem tamen Didymum, dum tot
libros scriberet, non pauciora supervacua condidisse,
qua dediscenda erant, si scires, tum Seneca Epistolâ
LXXXVIII. queritur, tum addit eo quem indicavimus
loco Quinctilianus, *accidisse, ut cum historia cuidam tan-
quam vana repugnaret Didymus, ipsius proferretur liber, qui
eam contineret.* Ac ut compendii faciam rem, ut ar-
tium parentes Græci sunt, sic fabularum nugarumq; a-
matores habemus. Nec eos Grammaticos tantum,
sed & Philosophos quoque. Aliter Zeno nunquam
tam lepidè nepotatus fuisset, ut inter reliqua exempla
vanissimarum quaestionum tractaret illam quoque, quam
affert Athenæus, *πὸς τὰς ἀπὸ χύσει χρητέον, quomodo trul-
lis vinariis sit utendum?* Cæterum ignorare quædam
Grammaticum debere ad virtutem Grammatici, &
nos aliâ in super ratione censemus. Atqui, cum infi-
nita idem labore scire, & apicularum in morem artes
omnes involet, ut præcedente Observatione demon-
stravimus; ecquâ ratione tamen nesciet, quæ oportet
scire? Sciet is sua, & ad se pertinentia omnia. Et
cum plura poterat, ac majora etiam, abstinet de indu-
striâ tamen nonnunquam, ne partes excedat. Quare
ad virtutem in ipso interpretandum, dum hoc tempe-
rumentum sequitur. Nam cum se egreditur, & altio-
ra, quam capiat Grammaticus, affert, non jam Gram-
maticus amplius, sed aut perfectus *πολυμαθής* qui-
dam, aut Philosophus certè salutandus est. Illius
exemplum absolutissimum ex omni antiquitate
Erato-

14 Eratosthenem Strabo primo Geographiæ libro trans-
misit, etsi alibi & Philosophum insignem prodat: hu-
jus Plato extat, Socrates, reliqui. Utrumque par re-
rum naturæ ingenium Aristoteles & præstitit, & unus
absolvit propè. Quanquam quædam etiam per li-
terarum conditionem ignorabit Grammaticus, quo-
rum scilicet parca in auctoribus mentio, ut hariolari
ne possis quidem, quid velint sibi, quæ excutere la-
bores, quippè, quæ semel, aut non multò sapius no-
minata per omnem vetustatem offendas. Magna i-
taque virtus in talibus etiam, ignorationis confessio.
Qualis illa est ingenui pudoris plena, doctissimi E-
bræorum Rabbinus & sapientissimi Viri (ita enim cum
incomparabili Casaubono appellare Judæum morta-
lem non pudebit) Aben Ezræ: scribentis in secun-
dum Mosaicæ Geneseos caput, ubi vocem חוילה
exequitur, de nominibus fluviorū, item familiarū, regi-
onum, bestiarum, avium, nec non lapillorum, non posse
cuiquā constare, nisi quis, ait, in somnis viderit, καὶ ὄναρ-
χρημαλιστής. Ipsa ejus verba non pigrabimur ascribere:

ואין ראיה על פישון שהוא היאור רק שתרג' החוילה
כפי צרכו כי אין לו קבלה וכן עשה במשפחות
ובמדינות ובחיות ובעופות ובאבנים אולי בחלום
ראו:

F I N I S.

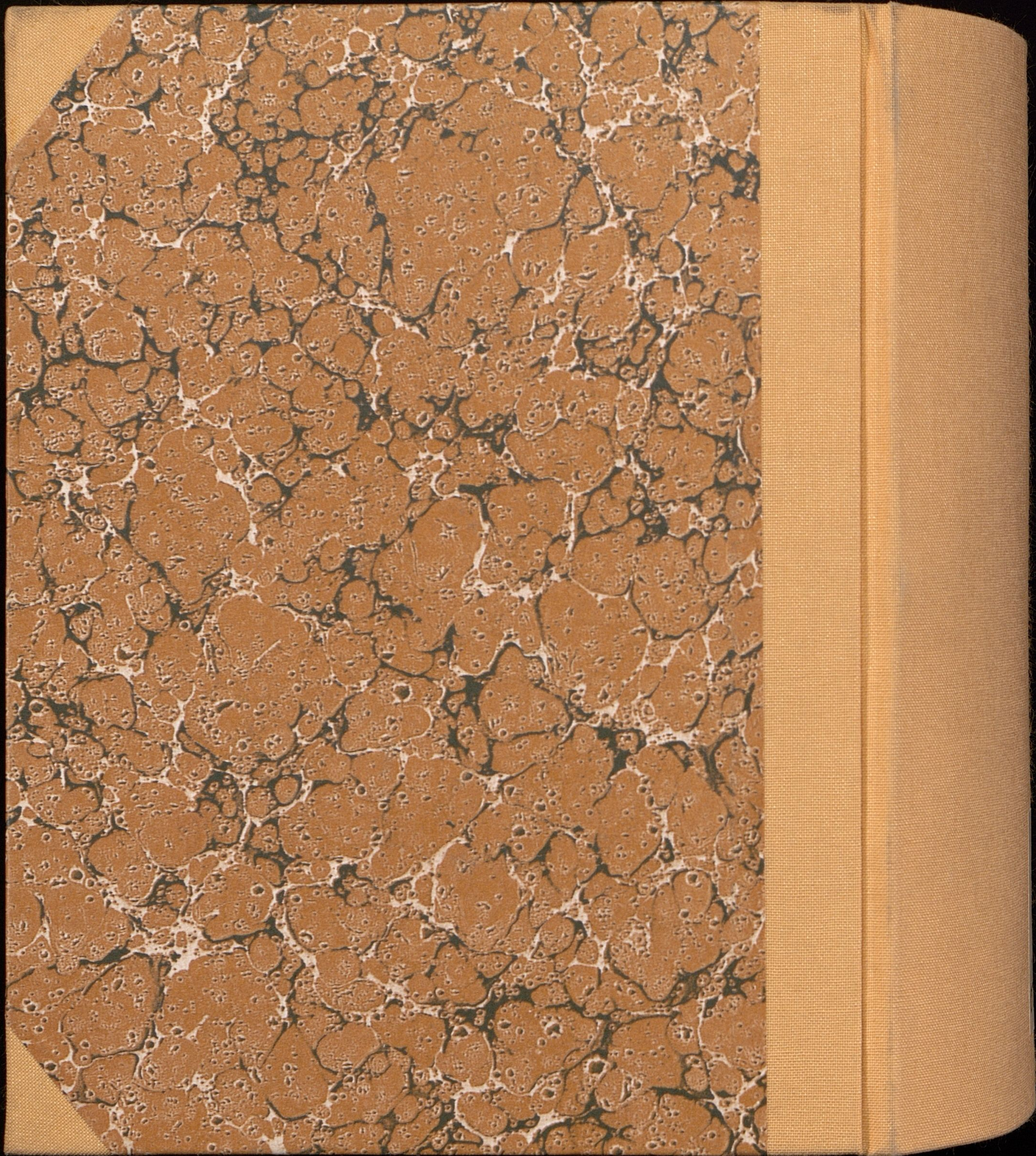
00 A 6436 ✓

ULB Halle

3

004 931 300

543
OBSERVATIONUM,
Quæ ad Græcam literaturam spectant,
PENTAS UNA,

Exhibita publicæ Disputationi

M. JOHANNÉ ERICO OSTER-

manno, Græcar: Liter: Prof. Publico,

P R Æ S I D E,

&
M. JOHANNÉ MEISNERO,

Torgensi,

RESPONDENTE.

Habebitur cum bono D E O

WITTENBERGÆ

In Auditorio Majori

ad d. 23. Decembr.

A.

M DC XL.

Ex Officinâ Typographicâ MICHAELIS Wendt.

